

THOMAS GUSTAFSSONS NYHETSBRÄV, MAJ 2019

Parlamentsvalet epokskifte för Spanien
Högerpopulister tar plats i parlamentet
Socialdemokraten Pedro Sánchez vann
Katastrof för konservativa Partido Popular
Nytt ödesval för Partido Popular
Nu ska general Franco tvingas flytta
Men det finns också tid för fiesta
Häng med mig till Spanien i höst
Donald Trump ökar trycket mot Kuba
Venezuelas kris ökar trycket mot Kuba
Rapport från mitt skrivbord

Parlamentsvalet epokskifte för Spanien

Valet söndagen den 28 april var ett historiskt epokskifte för Spanien. Tvåpartisystemet är nu definitivt krossat. Valresultatet gav flera mellanstore partier i parlamentet och detta kommer nu att tvinga politikerna till kompromisser, vilket tidigare inte kännetecknat spansk politik. Det kan till och med bli aktuellt med en koalitionsregering, vilket heller aldrig tidigare diskuterats i Spanien. För första gången sedan demokratiseringen har Spanien nu dessutom fått ett högerextremt nationalistparti i parlamentet. Spanien har fått ett helt nytt politiskt landskap. Mer europeiskt. På gott och ont.

Detta var det nionde valet i rad som jag bevakade på plats i här Madrid och detta var nog det mest spännande. Läs mer utförligt om valresultatet på www.spanienportalen.se

Högerpopulister tar plats i parlamentet

Det fanns ett stort internationellt intresse för valet och framför allt det nya högerextrema nationalistpartiet Vox väckte intresse. Opinionsinstitutens siffror för Vox skiftade mellan 5 och 15 procent vilket visar svårigheterna att förutsäga stöd för högerpopulistpartier. Resultatet hamnade på 10,3 procent vilket gav 24 mandat. Många hade hoppats att erfarenheten av att leva under en högerdiktatur hade gjort att spanjorerna skulle stå emot den högernationalistiska våg som svept över Europa. Före och efter valet fick jag lämna mina synpunkter till flera massmedier och de flesta frågor handlade om Vox. För P1 Morgon dagen efter valet analyserade jag Vox resultat, inslaget ligger nu på SR Play på [direktlänken](#)

Socialdemokraten Pedro Sánchez vann

Socialistpartiet (PSOE) blev största parti och den nuvarande regeringschefen Pedro Sánchez förhandlar nu med övriga partier för att kunna behålla regeringsmakten. Troligen kommer Pedro Sánchez att bilda en allians med vänsterkoalitionen Unidas Podemos. De tre högerpartierna fick tillsammans bara 147 mandat vilket inte räcker för att de ska kunna stoppa socialisten Pedro Sánchez. Men Unidas Podemos stöd räcker inte. Pedro Sánchez måste också få stöd från de andra mindre partierna i kongressen. Katalanerna har därmed fått en vågmästarroll. Den 21 maj samlas de nyvalda ledamöterna i kongressen i Madrid. Därefter får vi se om Pedro Sánchez lyckas få igenom sin regering. Följ händelseutvecklingen på www.spanienportalen.se

Katastrof för konservativa Partido Popular

Valets stora förlorare var konservativa Partido Popular (PP) som tappade mer än hälften av sina mandat i parlamentet. Valet är en katastrof för den nye partiledaren Pablo Casado. I stället för att lyfta fram den framgångsrika ekonomiska politik Mariano Rajoy förde under sina sju år som regeringschef, klippte Pablo Casado alla band med sin företrädare för att i stället driva partiet långt åt höger. Hela kretsen som ingick i Mariano Rajoys regering rensades ut eller tvingades avgå samtidigt som många av dem som varit mest inblandade i partiets korruptionsskandaler fick vara kvar. I bakgrunden fanns den reaktionära tidigare partiledaren José María Aznar som avskyr Rajoy och som fungerar som mentor för Pablo Casado. Att återhämta sig blir svårt för Partido Popular. Inför valet analyserade jag situationen i P1:s program Europapodden och kan i efterhand konstatera att jag gjorde en korrekt bedömning. Inslaget finns på [direktlänken](#).

Nytt ödesval för Partido Popular

Den 26 maj är det val till EU-parlamentet och för spanjorerna är det samtidigt val till landets alla kommuner och provinser och till tolv av landets sjutton autonoma regioner (comunidades autónomas). Valen till regionernas parlament är mycket viktiga då de kontrollerar mer än femtio procent av de offentliga finanserna. Partido Popular har alltid varit starka i provinser och regioner. Men nu riskerar partiet att förlora majoriteten i de flesta regionerna. Partiledaren Pablo Casado har sagt att han inte ser någon anledning av avgå. Men om också regionalvalet blir en katastrof kommer många inom partiet försöka få bort honom. Problemet är att efter utrensningarna av alla framstående PP-politiker som fanns runt Mariano Rajoy finns ingen efterträdare kvar. Partiveteraner hoppas nu att galiciern Alberto Núñez Feijóo ska rädda partiet, men Feijóo har hittills sagt att han inte är intresserad av att bli partiledare. Senaste undersökningen från den spanska statistiska centralbyrån CIC pekar på att PSOE vinner regeringsmakten i tio av tolv regioner, se [länk](#).

Nu ska general Franco tvingas flytta

Spaniens gamla diktator ser nu slutligen ut att tvingas byta plats för sin sista vila. Den 10 juni ska Francos grav öppnas och kistan transporteras till familjegraven. PSOE:s seger i valet den 28 april innebär att Socialistregeringens tidigare beslut ska verkställas, trots hårda protester från Francos barnbarn och Francosympatisörer. General Francos grav har varit en infekterad och utdragen fråga. Det ska bli intressant att se om flytten verkligen kan genomdrivas. Protester väntas. Redan för sju år sedan skrev jag en krönika som ger en bakgrund, den ligger på denna [länk](#).

Men det finns också tid för fiesta!

Politiken är det som styr förutsättningarna för våra liv, men till slut orkar man inte mer.... Speciellt nu när våren har kommit till Spanien. Det är dags för fiesta! Att uppleva en riktig traditionell folkfest är det mest genuina man kan göra i Spanien. Inget annat land har lika många fiestor som Spanien. Det är under fiestan man kommer nära den spanska folksjälen. Om detta berättar jag i boken "Fiesta: Spaniens folkfester och traditioner" som är ständigt aktuell. Har du inte redan läst den så köp ett eget exemplar och besök en fiesta. Boken finns i nätbokhandeln, förlagets information hittar du på denna [länk](#).

Häng med mig till Spanien i höst!

Som en utveckling av min verksamhet som författare och hispanist leder jag regelbundet [kunskapsresor](#) till Spanien och Latinamerika. Under förra året gjorde mitt skrivarbete att jag inte hann leda någon resa till Spanien. Men i september är det äntligen dags igen för en ny historisk färd genom norra Spanien. Resan som har gått fyra gånger tidigare hyllas och gillas av alla som varit med. Det finns fortfarande några platser kvar på resan som går 14-24 september. För information och bokning kontakta researrangören Iventus Travel som finns på [länken](#).

Donald Trump ökar trycket mot Kuba

Den 2 maj skärpte USA sanktionerna mot Kuba genom att den så kallade Helmes Burton-lagen aktiverades igen efter beslut av president Donald Trump. USA:s nya politik innebär att den upptining som skedde under Barack Obama nu definitivt är passerad. Helmes Burton-lagen innebär att USA ger sig rätten att straffa utländska företag som investerar i Kuba. EU riktar hård [kritik](#) mot USA:s nya linje. Jag har bevakat Kuba sedan mitten av 1980-talet och har fått vara med om ett flertal öppningar som alltid följs av bakslag. De nya tongångarna är alltså inte överraskande. Men av erfarenhet vet jag också att alla försök från USA att svälta ut Kuba bara leder till ett ökat intresse för Kuba. Jag är mot isolering och bojkott. Jag har alltid sagt att jag tycker att man ska resa till Kuba för att skaffa sig en egen uppfattning om landet. Därför kommer jag att leda en ny historisk resa till Kuba i mitten mars 2020. Mer om denna i ett senare nyhetsbrev. Följ utvecklingen i Kuba på www.kubaportalen.se

Venezuelas kris ökar trycket mot Kuba

I höst har tre år passerat sedan Fidel Castro avled. Fidel Castro blev en myt redan under sin livstid och kom att spela en viktig roll för vänsterrörelserna i världen men framför allt i Latinamerika. Men alla försök att sprida "castrismen" har misslyckats och även slutat i kriser, som i dagens Venezuela och Nicaragua som skakas av oroligheter. Är det slutet på Castrismen vi ser? Venezuelas kris drabbar nu också Kuba. I nummer [4/2019](#) av tidskriftserien Världspolitikens Dagsfrågor analyserar journalisten och Latinamerikakännaren Lars Palmgren insiktsfullt arvet efter Fidel Castro. Rekommenderad läsning.

Rapport från mitt skrivbord

Tack för att du vill ha mitt nyhetsbrev. Det har varit en händelserik vår där Spanien tagit det mesta av min arbetstid. Men nu är manus till min nya bok om [Spaniens historia](#) äntligen lämnat till förlaget, utgivning i slutet av sommaren. Nu kan jag övergå till att arbeta mer intensivt med ett annat bokprojekt som varit pågående under flera år. Om detta kan jag inget säga ännu, mer än att jag kommer att fortsätta koncentrera mig på Spanien ytterligare en tid. Men i vinter bli det som alltid Latinamerika med såväl egna reportageresor som historiska kunskapsresor. Det är nu definitivt spikat att jag ska leda en resa till Sydamerika som går 14-31 januari 2020. Ännu finns inget klart program, men den som är intresserad av att följa med kan sätta upp sig på intresselistan som finns hos arrangören [Iventus Travel](#). Mer information om denna spännande resa i ett senare nyhetsbrev.

© THOMAS GUSTAFSSON/TG MEDIA AB. Skickat 15 maj 2019